

Büyük Yırtıcılar Çabuk Yok Oluyor

Uluslararası bir grup paleontologca yapılan yeni bir araştırma, son 50 milyon yıl önce Kuzey Amerika'da büyük çüsseli yırtıcı hayvanların birbiri peşi sıra ortaya

çıktıklarını, çeşitlendiklerini, kıtaya egemen olduklarını ve sonra sessiz sedasız ortadan kaybolduklarını ortaya koydu. Bireyler için bir avantaj gibi görünen bedenini büyütme ve böylece daha büyük avlar yakalama yetisine kavuşmak, türün tümü için kısa sürede yok oluş anlamına geliyor. Bu döngüsel yok oluşa bir açıklama getirmek için Blaire van Walkenburgh yönetimindeki ekip, canid grubuna ait memelilerden kalan zengin fosil verilerini incelemişler. Bu geniş gruba kurt, çakal (coyote), tilki ve evcilleşmiş köpek giriyor. Araştırmacılar, günümüzde var olmayan bazı büyük canidlerin büyüklüklerini ve yedikleri gıdaları incelemiş-

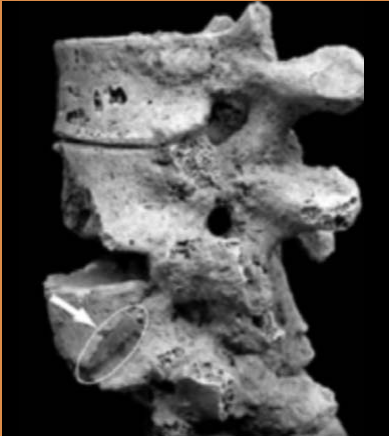
ler. Büyük canidler, daha uzun çeneleri, avlarını parçaladıkları sivri dişler ve azı dişleri için küçülmüş bir alanla hemen belli oluyorlar. Tüm bunlar, büyük memelileri öldürüp yemek için ideal araçlar. Ama fosil kayıtları, bu hayvanların ötekilere göre çok daha çabuk kaybolduğunu ortaya koymuş.

Science, 1 Ekim 2004

Antropoloji

Savaş Ne zaman Yaşamımıza Girdi

Savaş, insanlığın uygarlık için ödediği bir bedel mi? Antropolog ve arkeologlar uzun

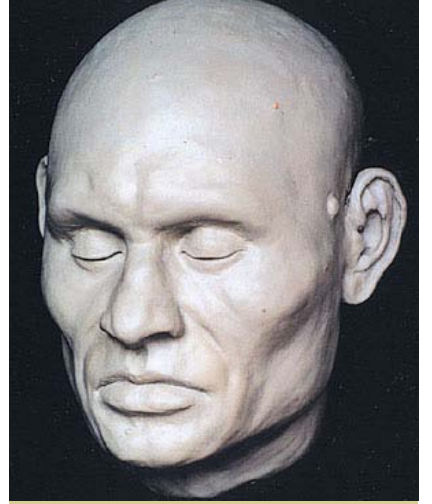
süredir avcı-toplayıcı toplumdaki yerleşik topluma geçilmesiyle, sosyal gerilimler arasında bir bağlantı olduğundan kuşlanıyorlardı. Ancak kanıt bulmak mümkün olmuyordu. Çünkü bugünkü İsrail topraklarına yaklaşık 14.500 yıl önce yerleşmiş olan ve bugüne kadar en yoğun biçimde incelenmiş tarihöncesi insan toplumu olan Natufiler, son derece sakin bir yaşam sürer görünüyorlardı. Şimdiye ilk kez 1931'de çıkarılmış 17 Natufi iskeleti üzerinde yapılan yeni bir inceleme, işlerin hiç de sanıldığı gibi olmadığını gösterdi. Araştırmacılar, iskeletlerden birinin göğüs omurlarına saplanmış bir silah ucu belirlediler. Yaranın biçimi ve ucun pozisyonu, kurbanın önden ve alttan vurulduğunu ve büyük bir olasılıkla ciğerinin ya da kalbinin parçalandığını gösteriyor. Kafataslarının ikisi üzerinde de darbeye oluşmuş yaralar bulundu. Sonuç, yerleşik yaşamın başlangıcıyla birlikte çatışmanın ortaya çıktığı bir gerçek.

Science, 24 Eylül 2004

Arkeoloji

Yeni Sanal Mumyanız

Eski Mısır'da varlıklı olanlar, bedenlerini ölümsüzleştirmek için mumyalatıyorlardı. Tabii dokular ne kadar korunsun da, mumyalar eğer gerçekten canlanabilseydi aynaya ikinci kez bakmak isteyecekleri şüpheli olurdu. Ama hiç değilse bazıları görünümle-ri öteki dünyada da koruma ereklerini gerçekleştirmiş görünüyorlar. Bu, o zaman inandıklarından çok farklı bir "sanal" dünya olsa da... İtalya'nın Torino Üniversitesi'nde antropolog ve adli tıp uzmanlarından oluşan bir ekip, bundan 3000 yıl önce 45 ya-

şında ölmüş bir ustabaşını eski görüntüsüne kavuşturmayı başardılar. Tabii ki bilgisayar ortamında. Federico Cesarini adlı tıp doktorunun yönetimindeki ekip, bilgisayarlı tomografi tekniğinin en yeni uygulaması olan Çokdetektörlü CD kullanarak Harwa adlı zanaatkarın 3 boyutlu görüntüsünü oluşturdu. Mumyanın sargılarını sanal ortamda "soyan" araştırmacılar, ustanın suyunu kaybetmiş burnu, kulakları ve dudaklarının orijinal biçimlerini ortaya çıkardılar. Bunlara normal dokuların taşıdığı suyu ekleyen ekip, sol şakağındaki et benine kadar Harwa'nın gerçek görüntüsünü oluşturdu.

Science, 10 Eylül 2004